

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊԵՐՏԻՍ-ՍԵՆԵ

(1868)

ՆՈՒՄԵՐՈ 128

1280 ԲԵՊԻԱ ԱՆՈՐ - 3

ՍԷՃՈՒՄ ԻՆ ԲՈՒՆԱԿԻ
ՍԷՆԵՔԻ 10 ԿԵՂԱՂ ՍԷՃԻՄ
ԱՐԹՐ ԿԵՂԱՂ 5

ԲԵՐՇԵՄՊԻ
ՅՈՒԼԻՍ 11

ԻՆՆ ՊԵՐՏԻՍ 2 1/3 ԿԵՂԱՂ ՍԷՃԻՄ
ՊԵՐ ՊԵՐՏԻՍ 1
ՏԱՆԵՐԻ 30 ՊԵՐՏԻՍ 60 ԿԵՂԱՂ

ԱՆՈՐ 23 ՅՈՒԼԻՍ

ՏԵՆ ԸՆԴՈՐ	ԲԵՐՇԵՄ	ԵՂԱՂ
44	4334	43 3

ԲԵՆԵՂԱՐԱՅ

ԼՆՈՐԱՄ
ԲԱՐԻՍ
ՄԱՐՏԻՆԻԱ
ՎԵՆԵՐԱ

ԳԱՄՊԻՕ

ՍԵՆԱ ԶԱՎԱՍ

ԹԵՆԵՔԻ ԻՄՊԵՐԻՆԻ

ԲԵՐՇԵՄ 22 ԲԵՐՇԵՄ

Պրանսա ին Գեճիգա վե Հո. րանսա պեյնինտե կեօմիւք պիրլիննե տալի միւղաքերաթ վազը օլաուղը. նու ինթանտար զազեթաուր ինքեար իտեթ, լաքին պու զիւիւմիւ մետն ի տեր մուհասեթաթը քիւլլիւնի մու. ճիւզ օլուր տեյեթեթ :

Ի խաղնա

Սիւսիւ Պանտիւրանըն բիասեթի Թահթընտա վիւքեթա Թեյեթիւ օլմուշ տուր :

Ի ծաղա

Թեյեթիւ իտաթ լարընըն իշթի. րասընա տեվլեթե րուխասթ վերիւ. մեթ գանուեուեու, մեպուսանը միւ. լեթ մեճիւսի, գապուլ իթմիշ տիր :

Սըրպ պեյինն Վուրուլմասը ի. լե Սըրպիսթանը գարըշտըրան խաֆի իթթիֆադընտա, Պեյկրատտա մու. գիմ իուսիա գօնաօրտուեուեու մեթիւա. լի պուլուեուեու շիւպեթ վե Թաս. տիգ օլուեմուշ օրտուղուեուեու, իու. սիա տեվլեթի մեթգուլ գօնաօրտու. րետա իտեթեթ, Թանըմամըշ, վե մե. մուրիյեթիւնտեն տաթի ազ իտիւպ. կերի շաղըրմըշ օլտուղու զազեթալար. տա օգուեմուշ տուր :

Ինկիլիզ տեվլեթիւնն Հինտտե պուլուիւն օրտուսու 1866 տա, 66. 814 Լուրուլը, վե 117095 նեֆեր աաթի եերլի ապերտեթն իպարեթ ի. միշ : Լալընը Պեյնկալա շեհրինտե, 38992 Լուրուլը վե 43394 եերլի ա. ապեր գըշալարտա օթուրմագ տալը. մըշ, 14184 Լուրուլը վե 46435 նե.

Ֆեր եերլի Սաուրա րեյիսլիյի էյալե. Թինտե, 13638 Լուրուլը ին 27266 նեֆեր եերլի ապեր տաթի, Պամպա. յիտե տաթի պուլուեմագ տա լմըշ :

Իրուսիա տեվլեթի վեթի ահ. տը բրեհա հազըթեթիւր, պու եագըն. լարտա Սպանիա գրալիշտընա պիր վիլիթա վեթեթեթիւր իմիշ :

Պրանսա տա շիմալե գաուար մեճիւսի խաա վե վիւքեթա մեճիւսիին րիասեթիւնի աիւճագ իմքերաթոր հաղ. րեթիւր իճրա իտեթ իտի. պու տե. ֆա պիր Թեվաթուրա կեօթե, տեվ. լեթ մեթքիւրե վիւքեթալար րեյիսի Ս. իուեինն էհիլեթ ու սատագաթընա միւքեթաթաթ օլարագ իմքերաթոր հաղըթեթիւր Թերաֆընտան մեթքիւ. ր մեճիւսիւրե րեյիսի սանիլիք մեսնեթի վերիլեթեթ միշ :

Վիեննա տա եագըրտըղընա նա. զարեթն. Լասթիա տեվլեթի հարպի. յե նաղըր, օրտուեուեու հեր պիր պեօլիւյիւնտեն 20 նեֆեր ապերին տերհալ սիլալարընա կեօնտեթիւմեթի. նի էմը իյլեթիւ տիր : Պու հիսապ ի. լե Լասթիա տեվլեթի օրտուսուեուա 36000 նեֆեր ապեր Թեյնղիլ իթմիշ տեմեթ տիր :

1866 տեյնեթի մուհարեպեթիւնտե վեֆաթ իթմիշ օլան Լասթիալը վե Սագսօնիալը տաթերին զերի ճեմիլերի իյիւն իյիւմ շեհրինտե տիքիլմիշ օլան Թալըն րեթաթի շեյնիլի իճրաթընտա հա. ղըր պուլուեմագ իյիւն, Սագսօնեա գըրալը վեթի ահտը մահալը մեթպուրե ազիմեթ իթմիշ տիր :

Պրանսանըն ումուրու հարպի. յե նաղըրը մարեշալ Նիլե Թերաֆըն. տան Պալանիլն մեճիւսիւնտե վերիլեթն իյալաթտան աղնալըրը քի, 80 պին ապերեթ 6 պըդ րուխասթ վերիլեթեթ

տիր : Օլաթեթն Հալոն օրտուեուեու. տա պուլուեուեու, 16 ընճը Թապու. րուե նեֆերլի, սիլալարընա կիթ. միլլեթ, պու զալալըրալ պեթյլե պիր րուխասթ վերիլեթեթիւնե ապա պեթե. մեթիլերիւնտե, չօգ Թահիւպ իթ. միլլեթ տիր : Սումայիլեյն մարեշալ. կիթիլեթ պուլալարընը պիլլեթ, տօգուլ պ րուխասթլարը վար տըր. տեմիշ տիր : Պու խապերին ֆամիւ. եալարա վե շիֆթիլերե խալըրը օլա. ճալը տեթքեար տըր :

Սեճիսի մեթպուրտե մարեշալը մումայիլեյն Հասթ Թիւֆեյնի իւզե. րինե տըգաթա շալեան մալիւմաթ. լար վերմիշ տիր : Հալոն օրտուեու. հընտա օլան Թեճիւպեթիւրտե մեթ. քիւր Թիւֆեյնիլն Թահիւպ օլուեա. ճագ տեթեթեթ խասեթերե մալիք պուլուեուեու աղնալըրը տըր : Պր. պեօլիւք ապեր տիլիլեթ, էօնիւնտե օլան առաղիյի պին մեթթո ուզաղըրը. տա գուրշուն ին Էթթեթ շեթյլե քի, պու ապերին հեր պիրիսի սեթիլ տե. ֆա գալըրընա աթաա գարըշտընտա պուլուեուեու առաղի իւզերինտե հիլ. պիր սաղ առաա պուլուեմալաճագ տըր : Թեթմիլ պիր պեթիւք ապեր պիր տագըգաուա 17-18 տեֆա աթեշ իտեպիլմեթտե տիր :

Իրուսիա գըրալընըն Հանօլթա. յա ազիմեթ իթմեթիւնե տալի օլան Թաֆաթիլաթտան, աղնալըրը քի ահալի Թերաֆընտան գըրալա հիլ. պիր մեթերեթ վե շաղըր կեօթեթիւ. շի օլմաուրգաուան պաշգա, աիւճագ Բը. րուսիալը մեմուրլարըն խանեթի պալ. րագըր ին տօնանմըշ օլտուղու հալ. տե, ահալիտեն պաղըրարը պու սալ. րագըր պիր գաջ տեֆա աթեշե վեթ. մեթ իսթեթիլլեթ, վե հաթթա պիր

չօղու եանմը արք ֆագաթ իրու. սիայլար, ահալինին պեյլէ խուսու. մէթ իզար իթմիշ օլմասընը եօրթ. մէք իչին, պու պայրագլար գազանն թուլուլուլար տէրլէր: Վէլհա. սըլ հիւքիւմէթ հէր թէրաֆտա գա. բաղօլուն նէֆերլէրինի արթըրմայա մէչպուր օլմուշ տուր:

— Ս. Պիղմարգ Յուլիս 20 տէ Պալթիլ տէնիլի գըրսընտա Միւկէն Վալտերմիւնտ շէհրինէ կիտիպ տէ. նիզ համամլարնա կիրէճէք վէ օրա. տա սիր գաչ հաֆթա օթուրաճագ տըր: Սումայիլէյ հագգընտա կէզէն սայլը սիր չօգ թէվաթուլարըն աւ. լը եօգ տուր:

— Սասուլա մուհարէպէսինտէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլուպ, վէ կէզէնտէ միւթթէֆիքէյի Շիմալի լէճմանիս բարլամէնթօտուտա հար. պա տայիր պիր նուլթ իրաա իթմիշ օլան ճէնէրալ տը Սօլթը, պու էս. նաաթ եօլճուլուգ իթմէքտէ օլուու. զոււտան, պու խուսուս հէրքէսին էնտիշէսինի մուճիպ օլմապտա տըր, հաթթա իրուսիտոտ տաիի սէպէ. պի նէտիր տէյի հէրքէս մէրագ իթ. մէքտէ տիր:

Սիւմայիլէյ ճէնէրալ իչին պիր էյամ Վիլիս տիւգալըգլարնտա օթու. քաճագ տըր տէյի իչիպիլտի իոէտէ, պուհաան սայլ չըգմատը, չիւնքիւ Ս. ար Սօլթը, Վիլիլիս թարաֆլարընա միւթթէրաֆ օլմուշ տուր:

— Պէրլիննէն եաղըլարընա կէօրէ իրուսիա տէվէթի. խօանգրիք լիմու. նընը թէմիլլէտիպ թէրսանէ եափ. մըրմագ իւզըն իմիշ: Պուրտաա, լէճմանիս րօնանմասընը թէքմիլ իթ. մէք իչին պիր թագլըմ սէֆինէլէր ինչպընա պրօշտուճագ տըր:

— Վիլիլիպ տէվէթինին պու էս. նաաթ զըրհը օլարագ տէնիլտէ պու. լունան սէֆինէլէրի 120 գըթա իմիշ. պունլարըն 38 թանէսի ալթըշար պին թօնօլըք, 2 սի 5 էր պինլիք վէ սէք. սէն թանէսի տաիի 750 տէն 1500 է գատար քի ճէման 120 զըրհը սէֆի. նէ օլույօր:

— Սարօք ճէմալիքինտէ գօլէրա զուհուր իթմիշ օլուուլունտան Սա. րօք իմբէրաթօրու Սէքինէլ շէհրինէ գաչմըշ տըր տէնիլ:

— Ֆիթրէնչատա թապ օլունան Պալթիլի էլիքինսիթալ նամ զաղէթա նըն եաղըլարընա կէօրէ, իրէնս Սա. րօլէն հաղրէթլէրինին Վիլիլիսյա օլան եօլճուլուլունա սէպէպ, հէր

նէ գատար սուրէթի զահրէտէ լէս. թրիա տէվէթինին սիւհըլ մու. վէնէթ վէ իթթիֆագընը էլտէ իթ. մէք իչին իմիշ իոէտէ, պունա մու. վաֆթագ օլունամայաճաղը պիլինտիք. տէն պաշգա, ասըլ մէրամ, իաքա հագրէթլէրի վէ իրիսթիյանըլա տա. յիր պիր մատտէ իւղէրինէ մաֆիճէ մէչլէրէթ իթմէք իչին իմիշ:

Սալիւմ տիւր քի. իաքա հագ. րէթլէրի վէֆաթ իթտիքտէ, գարտի. նալլար մէճիսինին ինթիսապ իթտի. յի իաքալը գապուլ իթմէմէքլիէ Ֆրանսա Սպանիա վէ լէսթրիա տէվ. լէթլէրինին պըրճա հուգուգլարը վար տըր: իմօի, լէսթրիա տէվէթի իլէ տօսթուգ իւնիլթէթլէրինտէ պուլունարագ իաքա հագրէթլէրինին վէֆաթընտա, էքսէրլիէթ իլէ գար. տինալարըն ինթիսապ իթտիլի իա. քալը գապուլ իթմէմէքլիէ իթմէսին տէյի չալըշմագտա տըր: Չիւնքի կէզէնտէ գարտինալըգ վէրիլիշ օլան իրէնս Պօնօրարթըն իլէրուտէ իա. քա ինթիսապ օլունմասը իչին պիր վաղըթտան պէրու իմաաա չալըշըլէ մագտա տըր:

Վէլհասըլ իրէնս Նաքօլէոնուէն եօլճուլուլունա սէպէպ, քէնտի ագ. րապարը պուլունան իրէնս Պօնօրար. թըն իաքա օլմասընը գալիլէշալիքմէք իչին իմիշ:

— Պէյիլէքտէրէտէ վուգու. պու. լան պիր իըրսըլըր, լէվանտ շէ. րալտ շէյլէ նալլ իտէր:

«Պէյիլէքտէրէ ճիւլարընտա տօ. լաշմագտա օլան իըրսըլըր, պիր վա. գըթտան պէրու Ս. Վ. . . իմօինտէ պիր զաթը գօլըրարը ըտը. պու զաթ ֆաթիլէտար իլէ Տէմիլքէ քէյիլէնէ եաղըգ կիթմիշտի. իըրսըլըր պու. քէյլէ կիտէճէք եօլուն իւղէրինտէ կիլլէնմիշլէր, վէ էվէլլա պու ֆա. միլէանըն պիր աթը իլէ պիր գաչ ու. ֆագ ոանտըգ էշէտարըն չալըշլար ի. տի. Պու իլ.թ թէճրիւպէլէրի ճէզա. սըլ գալտըլընտան ճէտարէթ ալարագ, պիր գաչ կիւն սօղրա մէրգուլ զա. թա, էկէր շու գատար ագճէ ֆիլան մահալէ կէօնտէրմէզսէն, քէնտիլի էօլմիւշտէն սայ տէյլէք պիր խապէր կէօնտէրիլէր. լաքին պու տէֆա գօլալըգլա բարայը էլէ կէչիլէմէգ. լէր. չիւնքի Պէյիլէքտէրէ մէրքէլի էիւզ պաշըսընա քէյիլէթ խապէր վէրիլիք. բաքանըն գօնուլըղու. էէրին էթրաֆընա պիր գաչ գալթի. յէլէր կիլլէնիլ. արաալ պիր իքի ու. աթ կէչէր կէչմէլ, օրմանըլգ արա. սընտան իքի քիլի չըգըլ, ագճէ թօրպարը գօնուլան էէրէ եաղըշա.

րագ, ագճէլի ալմագ իւզրէ իքէն, զապթիլէր սիւնլարըն իւղէրինէ սիրաճ պօշալթըլ, աղըր սիւրէթտէ եաղըլարըն վէ էէրէ պըրագըլըլըր. Պու հայտուլար, Պէյիլէքտէրէ մէր. քէզինէ նալլ օլունուպ, օրաաա իւ. մէլի գըրսընտալի թապէալարըն պի. րիսինտէն ասկէր գաչաղը օլուուգլարը թանըլըշ տըր: Պու իքիսի, պուն. տան ագտէմ Ս. իրիլիլէճիօլու սօյան իըրսըլ թաղըրնըն իչինտէ իմիշլէր տէնիլ. պու թագըմըն չօղլարը լէրնաաա օլուպ, մէրգուլ թու. թուլանըլըն իգրարընա կէօրէ, տա. հա չօգ ասաքիլին պու իլլէրաէ մէտ. խալլէրի վար իմիշ. լաքին պունու. սահիհինի աղնամագ վէ պու էսրարա վագըթ օլմագ իչին, թային օլունան թահգըգ վէ թէֆիլիլին իսլաաաա. նա պէլէմէք ճայիլ տիր»:

Պա իրաաէի սէնիլէ թիճարէթ ճէլիլէսինտէ թէշքիլ օլունան տալի. գալէմինէ, էօթէտէն պէրու Պէրաթ. լու խայրիլէ վէ Վիլթըրա թիւճարլէ. րինէ մախսուս օյան Քանչէլարիլէ տա. իի իլալէ գըրլմըշ օլուուլունտան, վէ պունաալ պէյլէ, էանի ՎԱ րէ. պիլ էվէլլէրի էիւզ սէքսէն պէշ սէ. քէսի վէ Վ թէմմուլ իքի էիւզ սէք. սէն տէօրթ սէնէսի թարիսինտէն ի. թիպարէն. մէվաաի թիճարիլէ հագ. գընտա թաաաաա օլունան բրօթէա. թօ վէ իմզա թաաաիլի, վէ քէֆա. լէթ վէ սայիր մէվաաը թիճարիլէճէ մուպմէլէսի օլանլարըն, թիճարէթ նէզարէթի տաալի գալէմինէ միւրա. ճաաթ իլլէմէլլէր իլան օլունուր:

Վայելլէ իալլէլէ իի ճիւն հալաւ
Ն° 44 Վալթա իսալէար խան:

Լը Ֆրանսըլ սապունու, կէրէք աճը վէ կէրէք սուգ սու իլէ քէօ. բիւրիւպ, հէմ էլլէրի եումմաաաա հէմ չամաշըրը գալթ պէյալ խէր:

Քէզալիք, ասըլ լէրիքան խա. լիս իէթրօլ կաղը վէ թամ 20 լիպրա. լէք, վէ աթէշ էանընտա տաիի օլ. տուղը հալտէ, տալ գաղա վուգու. պուլմայաճաղը, իշ պու իքի ճիւն մալ, էհվէն ֆիլաթ իլէ խալթար խա. նընտա 44 Ն° մաղաղատա սաթըլմագ. տա տըր: